

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica

Mayr, Anton

MDCCXXXII

Art. V. Quænam adhuc bona secum afferat Beatitudo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84303](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84303)

esse perpetua quoad individuum. neg. conf. quoad speciem. conc. conf.

99. Quælibet creatura, quoad suum individuum spectata, debet esse de absoluta potentia DEI destruibilis; hoc enim juxta SS. Patres exigit debita subjectio creaturæ ad DEUM: at non debet esse destruibilis quoad speciem, hoc est, non debet esse destruibilis, ita, ut nec aliud simile individuum debeat loco prioris poni; si enim DEUS hoc semel promissit, & aliquod ex illis individuis essentialiter habet connexionem cum ea promissione, utique essentialiter exigit, ut, vel conservetur prius individuum, vel aliud simile producat.

100. Neque etiam est ullum absurdum in eo, quod aliquid creatum essentialiter exigit indestruibilitatem alicujus alterius à se distincti; nam revelatio externa, & actus fidei, de immortalitate animæ, sunt quid creatum, & essentialiter exigunt indestruibilitatem animæ. Jam in nostro casu visio beatifica non repræsentat, aut dicit, se ipsam, determinatè saltem sumptam, fore perpetuam, sed tantum indeterminatè, vel se, vel aliam consequentem. Neque hæc indeterminatio, aut vagus modus cognoscendi, repugnat visioni; nam est imperfectio tantum negativa: & sic etiam Beatus suas actiones intellectus, & voluntatis, quas eliciet, cognoscit, quin eas cognoscat determinatè in individuo; alias enim clarè cognosceret infinita.

101. Duplex autem est sententia in Philosophia de cognitionibus. Quidam volunt, quod cognitio sit qualitas distincta ab actione productiva sui (quæ qualitas etiam vocatur ab iisdem species expressa) adeoque sit indifferens, ut per plures successivè actiones conservativas existat. Et in hac sententia manebit semper eadem visio, saltem, si nil repræsentet creatum, de quo *art. seq.* non tamen repræsentabit, se in individuo semper duraturam (ne scilicet sit essentialiter indestruibilis) sed tantum, se in specie, hoc est, se, vel aliam, quam DEUS de absoluta potentia posset sibi substituere: quod, licet futurum non sit, tamen non debet à visione repræsentari, quod non sit futurum: sed potest abstrahi, propter rationem modò assignatam.

102. Alii, præsertim recentiores nostri, communius dicunt, intellectionem, utpote actum vitalem, esse identificatam cum actione productiva sui, atque esse actionem essentialiter fluentem, seu transeuntem, ita, ut singulis instantibus detur alia intellectio. In hac sententia nulla visio in individuo videt se perpetuam, sed tantum videt, aliam, & aliam similem, sibi perpetuò successuram. Et hæc explicatio Haunoldo videtur expeditior: certè est accommodatior recentiorum Philosophiæ.

103. Solum videtur difficultas esse in eo, quod etiam visio intuitiva, & cognitiones Angelorum, videantur eodem modo esse debere essentialiter fluentes, adeoque instans Angelicum non sit bene explicari per continuationem ejusdem actus, quod tamen cum S. Thoma multi asserunt. Sed responderi potest, licet actus sint essentialiter fluentes, tamen unum posse durare diutius, quam alterum; quia etiam una duratio indivisibilis potest esse longior altera; non enim videntur durationes, quæ, defacto

dantur, esse ex omnibus possibilibus minima, sed possibiles esse minores, & majores: sicut satis communiter admittitur, puncta continua realiter indivisibilia esse majora, & minora.

104. Quod si tamen hoc non videatur dicendum, vel etiam per hoc non videatur posse explicari tota mora secundi instantis Angelici, quæ longior fuerit, quam unica duratio durare poterit, potest mea pace, & ex suppositione actuum essentialiter fluentium, dici, Angelicum instans tam diu durasse, quamdiu Angelus elicit actum moraliter eundem, hoc est, similes. Si objicias, quod ex hoc sequatur, Angelos bonos tantum uno instanti fuisse in via, responderi posse videtur, quod etiam ipsi, licet non elicerint actus impossibiles, tamen elicerint aliquos primarios novos, etiam dissimiles, ut videntur insinuare Scotus, Cajetanus & alii citati. *122. de Angelis.* Si autem hoc omnino neget, non erit adeò absurdum, cum Valentia, & Grano ibidem citatis, sequelam admittere.

105. Si urgeas, hac ratione saltem beatitudinem formalem, seu visionem beatificam, cum sit semper similis, & ejusdem speciei (ut docet Suarez *tom. 1. in 3. p. disp. 26. in principio*) tantum duraturam per unum instans. Resp. eandem difficultatem premere etiam eos, qui dicunt, visionem esse qualitatem; nam juxta ipsos, manente eadem qualitate, manet idem instans. Igitur potest responderi, quod Angeli beati plurimos actus dissimiles sint elicituri per totam æternitatem. Si replices, actum tamen primarium fore semper moraliter eundem, adeoque unicum instans, ut *cit. n. 122. de Angelis* dictum de secundo instanti Angelorum. Resp. quidquid alii dixerint, nobis etiam servitutum. In hac tamen questione, quæ potissimum est de nomine, videtur dici posse, ad instans in primis requiri, ut non semper duret; aliàs erit æternum, non instantaneum: dein requiri, ut non nimis diu duret; cum moraliter non censeretur instans, quod nimis diu durat: quanto autem tempore, ut S. Thomas vocat, corporali, possit respondere instans Angelicum, vel etiam aliud, nondum satis exploratum est. Sed de hac questione nominis plura, quam satis.

ARTICULUS V.

Quenam adhuc bona secum afferat Beatitudo.

106. **P**RÆTER hucusque explicata bona, Beati insuper affluent innumeris aliis, & primò. Beati, præter DEUM, videbunt, seu cognoscent, plures res alias creatas, quas nosse rationabiliter desiderant; nam omne rationabile eorum desiderium à liberalissimo DEO impletur, neque tantum confertur cognitio illorum, sine quorum notitia forent anxii, & inquieti, vel necdum essentialiter satiati (nam, modò DEUM perpetuò à se vident, & amandum vident, jam essentialiter beati, quieti, ac satiati essent) sed etiam eorum, quorum, tanquam ad statum suum pertinentium, cognitionem rationabiliter desiderant. Et sic vident Beati non quidem infinita, sed tamen plurima;

rima: inprimis totam machinam universi, orbiumque caelestium constitutionem: item plurima, quae aguntur in terris, casus amicorum, filiorum, parentum, prosperos, & adversos &c. Sic docet S. Thomas 3. p. q. 10. a. 2. in corp. dicens: *Nulli tamen intellectui beato deest, quia cognoscit in verbo omnia, quae ad ipsum spectant.* Et Concilium Senonense in *Decretis fidei* Decr. 13. ait: *Beatis pervium esse .... omniforme illud Divinitatis speculum, in quo, quidquid eorum intersit, illucescat.*

107. Vident autem ista Beati in Verbo, de qua re videndus est Tannerus tom. 1. disp. 2. q. 6. dub. 9. § 10. Videre autem in Verbo est videre in DEO, in quo possunt omnia videri, vel tanquam in causa efficiente (ad quam etiam revocatur ejus decretum, vel voluntas) vel tanquam in causa ideali, & exemplari omnium: vel tanquam in specie eminentiali omnium rerum, hoc est, in potentia DEI, qua potest supplere per se in fluxum physicum cujuslibet speciei creatae: vel etiam tanquam in scientia, & cognitione rerum omnium. Continentur quippe omnes creaturae in DEO tripliciter: scilicet, eminenter tanquam in causa efficiente: objective tanquam in intelligente: repraesentative tanquam in causa ideali, vel specie omnium rerum. Jam, qui intuitivè videt causam ut talem, vel certè, qui videt speciem, vel cognitionem alicujus objecti, videt etiam ipsum objectum.

108. Est autem modus receptus dicendi, Beatos videre omnia in Verbo, tanquam in speculo voluntario, per quem significatur, quòd, sicut videns speculum, etiam videt alia, ab ipso repraesentata, ita Beati videntes DEUM, videant etiam creaturas, ex ipso relucens. Dicitur autem DEUS *speculum voluntarium*, seu *liberum*; quia non videtur, nisi quando vult, quomodo vult, & quantum vult. Unde, quòd Beatus unus pauciora, alius plura videat, potest provenire ex eo, quòd DEUS huic plùs, alteri minùs, se ostendat. Et posset quidem DEUS de absoluta potentia pro libitu suo negare uni concursum ad plura videnda, quem alteri concedit, quamvis uterque aequali lumine gloriae esset instructus: attamen, ut Molina, Suarez, Bannez, & alii apud Tannerum dub. 9. n. 15. cit. n. preced. docent, ratio diversitatis in visionibus provenit ex lumine gloriae, quòd pro diversitate meritum est diversum.

Valquez tom. 1. in 1. p. disp. 50. fusè contendit, nullam creaturam posse per visionem beatificam videri; eoquòd aliàs deberet visio, modò ista e.g. preces, vel cultum, modò alia repraesentare, & sic variari: sed, si ex n. 102. non eadem visio in individuo perseverat, non videtur absurdum, eam ita variari. Si etiam eadem perseveret, posset fors dici, statim videri omnia, quae DEUS vult ab hoc Beato videri, sicut ipse videt omnia. Sed difficultas esset, quòd hac ratione eadem cognitio videret futura aequè, ac praesentia, nec aliter praesentia, quàm futura, ob invariabilitatem visionis. Unde supposita invariabilitate visionis, melius dicitur cum Cajetano

apud Valquez loc. modò cit. n. 41. videri ista in Verbo causaliter; quia, licet in Verbo, seu per visionem beatificam, non videantur, attamen Verbum est causa, & visio beatifica est radix, ut videantur per aliam cognitionem.

109. Secundò. Ut docet Suarez in 1. 2. tr. 1. disp. 8. sec. 2. Beati habebunt omnes scientias naturales; tum quia in patria similes erunt Angelis, qui habent scientias illas infusas; tum quia etiam istae scientiae cadunt sub rationabile desiderium Beatorum. De Theologia fusè disputat idem Eximius cit. disp. sect. 1. & sapienter decidit, quòd Theologia, in quantum obscura est, non sit in caelo: quatenus verò est scientia rerum sublimissimarum, sit in caelo. Unde n. 9. ait, *extra visionem infundi Beatis aliam scientiam rerum Divinarum, quae potest dici Theologia evidens*, qua scilicet cognoscunt clarissimè, quae nunc obscurè proposita credunt.

110. Tertio, Beati non tantum gaudebunt de DEO, ut bono in se, seu gaudio amicitiae, sed etiam de DEO, ut bono sibi Beatis, seu gaudio concupiscentiae, de quo jam aliquid diximus n. 71. & plura n. 96. § seq. Hoc tamen gaudium, seu hic amor concupiscentiae, iterum ultimato refertur ad DEUM; nam Beati longè magis gaudent de DEO, ut bono sibi ipsi (qui est affectus verae amicitiae) quàm de DEO, ut bono sibi, seu ipsis Beatis (qui est affectus tantum concupiscentiae) & ultimato se, ac omnia sua, ad DEUM, tanquam ultimum finem, referunt.

111. Quarto, Beati redduntur impeccabiles, ut habent omnes cum S. Augustino l. 3. contra 2. epistolae Pelagianorum. c. 7. sub initium dicente: *Hic praeceptum est, ut desideriis peccati non obediamus: ibi premium, ut desideria peccati non habeamus.* Ratio est inprimis; quia peccatum est magna miseria, atque deformitas, repugnans beatissimo illi statui. 2. Visio, quae defacto datur, sicut repraesentat perpetuitatem beatitudinis, ita etiam repraesentat perpetuitatem amoris DEI, adeoque perpetuam exclusionem peccati: cumque sit essentialiter vera, utique excludit peccatum. 3. Visio clara DEI, tanquam boni puri, & infiniti, necessitat voluntatem ad amandum DEUM: ergo necessario impedit omnem actum cum hoc amore impossibilem: consequ. est clara, antec. est S. Thomae 1. 2. q. 4. a. 4. in corp. idque etiam supponunt potius auctores, quàm probant: quin Gormaz de beatitud. n. 269. ait, non posse melius probari, quàm terminorum penetratione.

112. Certè, cum necessitetur DEUS ad sui amorem à visione beatifica sui ipsius, etiam necessitabitur creatura. Sanè non videtur, debere minorem vim habere respectu potentiae limitatae, visio clara, quamvis finita, boni infiniti, quàm respectu potentiae infinitae habeat visio infinita. Deinde non potest voluntas omittere amorem, quando in omissione non relucet ullum bonum; quia non potest amplecti aliquid, quin amplectatur sub ratione boni, sive positivè, sive negativè talis: atqui in omissione amoris DEI, clarissimè visi, non relucet ullum bonum: ergo. prob. mi. nunc, dum adhuc sumus in corpore, few

seu statu viæ, aliquando omittimus aliquos actus; neminiū fatigemur: aliquando; quia apparent sub aliqua ratione mali, molesti &c. at, cum fuerimus in patria, seu, cum nobis revelata facie apparuerit DEUS, non dabitur fatigatio, molestia, malitia &c. ergo non potest assignari in omissione amoris ulla bonitas, neque etiam bonitas fugæ molestiæ, fatigationis, difficultatis &c. ergo.

113. Si dicas, posse omitti actum ad exercendam libertatem, respondet Suarez *tom. 1. in 2. p. disp. 9. sec. 1. n. 14.* libertatem hominis non versari, circa finem positivè ultimum, clarè propositum, sed tantum circa media. Dein, si hoc solum motivum esset sufficiens, nihil prorsus necessitaret voluntatem, quod est contra communissimam. Alias adhuc rationes affert S. Thomas in opusculo dicto *Compendium Theologiæ*, quod in quibusdam editionibus est secundum, in aliis nonum. ubi c. 166. ait, si animus avertatur ab aliquo bono particulari, id idèd fieri; quia videt, *aliquid deficere, quod ipsi cognoscenti relinquitur in alio querendum: .... sed in DEO, qui est bonum universale, & ipsa bonitas, nihil boni deest, quod alibi queri possit.*

114. Nec est paritas à statu viæ, ad statum beatitudinis; nam in illo DEUS obscurè tantum cognoscitur, & sæpe sub ratione apparentis mali, respectu nostri, e. g. sub ratione infligentis poenas, prohibentis voluptates, aliàs valde sensui gratas &c. aut sub ratione boni, non nisi difficulter obtinendi, qualis non apparet pervisionem: & per hanc quòque voluptates illæ apparent prorsus indignæ. Sed neque potest Beatus averti à DEO per inconsiderantiam; quia ipse status beatitudinis inconsiderantiam excludit: & amor non finit non cogitare de DEO, ut nec lumen gloriæ.

115. Quintò. Beatitudo excludit omnem ignorantiam, & errorem; nam sicut peccatum, vel affectus pravus, opponitur rectitudini voluntatis, & propterea excluditur à voluntate Beati, ita error, vel ignorantia, opponitur rectitudini intellectus, & debet ab isto excludi; nam & isto- rum absentia, conformiter ad dicta n. 106. cadit sub rationabile desiderium Beatorum. Ignorantia autem hic debet strictè sumi, non tantum pro qualicunque nescientia, sed pro carentia scientiæ debitiæ, à qua quis denominatur ignorans; nec enim dicitur ignorans Theologus, si nesciat consuere calceos; quia hæc notitia non spectat ad ejus statum: sed dicitur ignorans, si nesciat legitime discurre de DEO, aut aliis Theologicis objectis: pariter Beati non sunt ignorantes, quamvis plurima possibilia nesciant: at forent tales, si nescirent, quæ ad statum eorum pertinent.

116. Sextò. Beatitudo quidem absolute composibilis est pro aliquo tempore cum malis physicis e. g. cruciatibus corporis, tristitia sensibili &c. quando ista mala sunt causa meriti, vel præmii: at non est composibilis pro tota æternitate. Ratio primæ partis est; quia Christus, adhuc in terris degens, habuit visionem beatifi-

cam, & tamen passus est supernaturaliter gravissimos cruciatibus in cruce, & tristitiam in oliveto: ergo ista absolute non repugnant beatitudini ad tempus. Ratio verò secundæ partis est; quia repugnat amicitia, quòd DEUS velit, per totam æternitatem doloribus, & tristitiis vexari amicum suum sine huius lucro.

117. Huc spectat celebris illa metaphora, qua beatitudo vocatur *spiritualis desponsatio*, vel etiam *spirituale matrimonium* inter Christum, & animam beatam, & hæc vocatur sponsa & uxor agni, juxta illud Angeli dictum *Apocal. 21. v. 9. Veni, & ostendam tibi sponsam, uxorem agni.* Hinc etiam certæ quædam perfectiones, Beatis collatæ, vocantur *dotes*; dos enim, licet in sensu laiori significet omnem perfectionem, attamen in stricto, & à Jurisconsultis adhibito sensu, significat donum, quo sponsa dotatur: dotatur autem ordinariè à patre, adeoque anima, ut docet S. Thomas in *supplemento q. 95. a. 1. ad 2. à SS. Trinitate*, quæ tota est pater sponsæ; quia effectus ad extra communes sunt toti Trinitati.

118. Aliquando tamen dicitur sponsa dotari à sponso, atque adeò anima à Christo; etsi enim datum à sponso potius à Juristis vocetur *donatio propter nuptias*, tamen aliquando etiam dos vocatur, ut *Gen. 34. v. 12.* ubi Hemor, pater sponsi Sichem, voluit dotem dare Dinæ, filia Jacob Patriarchæ, & *Exod. 22. v. 16.* dicitur, quod corruptor virginis debeat eam dotare, & accipere: & adhuc jura talem, solum disjunctivè, obligant, ut, vel ducat, vel dotet. Hoc autem donum, seu dos confertur tunc, quando sponsa solemniter inducitur in domum sponsi: & hinc, perfectiones hominum iustorum in via, non vocantur dotes; quia necdum ducuntur in domum DEI, aut contrahitur matrimonium indissolubile. Uterius datur dos ad ornandam sponsam, ut condigne fruatur suo statu, quæ etiam ratio competit Beatis: attamen illud, quòd detur ad sustentanda onera matrimonii, in Beatis locum non habet.

119. Jam *dotes gloriose*, aliæ sunt animæ, aliæ corporis. De dotibus animæ conveniunt auctores quoad numerum ternarium, ut videre est apud Suarez in 1. 2. *disp. 11. sec. 1. n. 5.* Videntur autem ad dotem requiri tria. 1. Ut non sit actus vitalis; nam vita sponsæ non est ejus dos: sed illæ res duntaxat, quæ conducunt ad ejus vitam commodius ducendam. 2. Ut detur intuitu matrimonii, & hoc immediate respiciat: & hinc dotes animæ beatæ debent immediate respicere sponsum Divinum. 3. Ut sint propriæ statui matrimoniali. Hinc ob defectum primæ conditionis, visio, & amor beatificus, seu beatitudo formalis non sunt dotes; quia sunt actus vitales.

120. Quamvis enim S. Thomas 1. p. q. 12. a. 7. ad 1. incidenter loquendo, videatur dicere, dotes animæ esse visionem, comprehensionem, & fruitionem, non intelligendus est de actu visionis &c. sed de habitu; sic enim habet in *supplemento q. 95. a. 2.* ubi ex professo agi-

tur de hac materia: Dicendum, quod beatitudo, & dos etiam realiter differunt, ut beatitudo dicatur ipsa operatio perfecta, qua anima beata DEO coniungitur, sed dotes dicuntur habitus, vel dispositiones, vel quęcunque alia qualitates, quę ordinantur ad huiusmodi perfectam operationem: & ad 3. Visio dupliciter potest accipi: uno modo actualiter, id est, pro ipso actu visionis: & sic visio non est dos, sed est ipsa beatitudo: alio modo potest accipi habitualiter, id est, pro habitu, a quo talis operatio elicitur, id est, pro ipsa glorie claritate, qua anima divinitus illustratur ad DEUM videndum: & sic est dos, & principium beatitudinis, non autem est ipsa beatitudo.

121. Tres, ut supra dictum, dotes animę beatę assignari communius solent, correspondentes tribus virtutibus Theologicis, ut docet Suarez loc. cit. n. 119. hinc Gormaz de beatitudine n. 226, assignat lumen glorię, habitum charitatis, & habitum spei (si hic remanet in Beatitudine) vel habitum elicivum gaudii de beatitudine jam possessa; nam his tribus videntur convenire prædicata ad dotem n. 119. requisita. Nam 1. non sunt actus vitales, sed sunt principia eorum. 2. Dantur isti habitus intuitu matrimonii, saltem ut cum tanta perfectione, & cum perpetuitate contracti, seu tam perfecti, ac perpetui: item sunt proprii statui matrimonialis; non enim tales dantur in via. 3. Respiciunt immediate sponsum Divinum; quia deserviunt ad eliciendos actus Theologicos, immediate verstantes circa DEUM, & Christum.

122. Suarez quidem citata disp. 11. sect. 1. num. 6. putat, solum lumen glorię esse, strictè loquendo, dotem animę, eo quod alia sint etiam communia vię: sed jam dictum est, habitus vię non esse tam perfectos, nec ita perpetuos, quod sufficit; cum præsertim auctores communius tres dotes assignent, & ex S. Doctore cit. num. 10. planè eluceat, eum iudicare, plures esse ponendas. Quarit autem ibidem num. 2. Eximius, an etiam in Angelis dentur hæ dotes: & respondet, dari easdem perfectiones, non tamen vocari dotes; quia eorum conjunctio cum Christo, aut DEO, non est matrimonium; hoc enim debet esse inter personas ejusdem speciei; cum tamen Angeli, nec cum DEO, nec cum Christo, sint ejusdem speciei.

123. Sed & corpus gloriosum habet suas dotes, quę, licet non habeant omnino omnia prædicata, ad dotem requisita (quippe non respiciunt immediate aliquid Divinum) adeoque non omnino rigorosè sint dotes, sunt tamen perfectiones stabiles, collata Beato ratione spiritualis matrimonii inter creaturam humanam beatam, & Christum, quę in corpus redundant, & communissime etiam dotes vocantur: suntque istę quatuor, impassibilitas, subtilitas, agilitas, & claritas: quę sumuntur ex illo 1. Cor. 15. v. 42. Seminatur corpus in corruptione, surget in incorruptione: seminatur in ignobilitate, surget in gloria: seminatur in infirmitate, surget in virtute: seminatur corpus animale, surget corpus spiritale.

124. Prima igitur dos est Impassibilitas, quę intelligitur per incorruptionem. Hęc, excludit non tantum mortem, & corruptionem à cor-

pore, sed etiam levissimum quemvis dolorem juxta illud Apocal. 21. v. 4. Mors ultra non erit, neque luctus, neque clamor, neque dolor erit ultra. Hęc dos juxta Scotistas stat in extrinseca protectione DEI, non autem in perfectione quadam intrinseca; ajunt enim, dotem non debere esse intrinsecam sponse, modò jus ad illam (scilicet beatitudo) intrinsecum sit.

125. Secunda Subtilitas intelligitur per spiritualitatem; non enim, ut quidam hæretici voluerunt, corpus Beati reverà vertetur in spiritum: sed tantum habebit subtilissimam vim penetrandi corpora, ad instar spiritus.

Tertia Agilitas intelligitur ab Apostolo per virtutem, & est potentia movendi se ipsum, & alia corpora, facillimè, ac celerimè, etiam ingentes moles, sicut movere possunt Angeli. Hanc agilitatem D. Anselmus de similitudinibus c. 51. comparat radio solari, qui in momento transit ab oriente in occidentem.

126. Quarta Claritas, seu luciditas, intelligitur per gloriam, & reddit corpus Beati, non tantum quoad superficiem, sed etiam quoad intimas partes, diaphanum, ac splendidissimum. Difficultas tamen est aliqua, quomodo idem corpus possit simul esse diaphanum, ac coloratum. Sed respondetur, etiam vitrum posse simul esse rubrum, & simul diaphanum. Si petas majorem diaphaneitatem in corpore Beati, quàm in tali vitro, dicam, posse supernaturaliter eam cum colore conjungi. Si velis prorsus omnimodam, sine mixtione ullius opacitatis, negare debebis definitionem Aristotelicam colorati, scilicet, quod sit terminativum visus; hoc enim contradictoriè repugnat omnino diaphano: debetque dici coloratum, quod talem, vel talem speciem, in oculo efficit, vel quid simile.

127. Præter has 4. dotes, corpora gloriosa habebunt etiam suavissimas, ac purissimas quasdam sensuum oblectationes ex cantu, colloquutione, aspectu cœli empyrei, & beatorum corporum: item ex odoribus dulcissimis, tactu, & gustu rerum dulcissimarum, & amoenissimarum: quamvis enim non amplius, strictè loquendo, comedant, & bibant, eoquod non amplius nutriantur, aut corrumpantur, tamen sentiant quandam gustus dulcedinem.

Unde Sangallenses existimant, Beatos probabilius non fore supra supremam cœli convexam superficiem, ubi nullum amplius corpus est, sed merum nihil: sed potius fore in media quasi densitate cœli empyrei, quod spatium probabiliter impleatur aura cœlesti, apta transmittendis speciebus sensibilibus. Gaudium etiam ineffabile erit ex mutuo, & beatissimo Sanctorum consortio.

128. Præterea quibusdam Beatis, non omnibus, confertur aureola. Ubi notandum, quod beatitudo essentialis vocetur aurea corona: certę autem accidentales prærogativę, quorundam Beatorum, vocentur aureole; seu minores coronulę, quę ab aliquibus auctoribus vocantur laureole. Non tamen omnis accidentalis gloria, etiam specialis, e.g. quam Christus promissit relinquentibus omnia, vocatur aureola: sed ex communi

communi acceptione tantum sunt tres. Prima Martyrum, qui vicere mundum, ejusque tyrannidem, contemptu, & tolerantia mortis. Secunda Virginum, quae vicere carnem, abstinentia, non tantum ab illicitis, sed etiam a licitis, intra matrimonium, carnis voluptatibus. Tertia Doctorum, non a gradu, sed a doctrina, quae alios erudierunt ad justitiam, atque demonem expulerunt, ex infidelium praecipue cordibus.

129. Interim alii Sancti, qui carent his aureolis, non invident eam habentibus, sicut nec minus Beati, seu minorem habentes visionem, invident habentibus majorem, vel clariorem; quia non exigunt majorem, quam exigit gratia, quam habent: & explicatur res exemplo vestimenti, aut cibi; neque enim infans invidet adulto vestem majorem, aut etiam copiosorem cibum, qui ipsi non quadraret. Addit, & valde bene, *Ulla disp. 5. de Deo c. 2. n. 11.* quod Beati ardentissime DEUM propter se ipsum ament, & quidem incomparabiliter plus, quam seipsum, ejusque admirentur providentiam, atque huic se plenissime subdant: unde, cum videant, DEUM ita praedestinationis seriem disposuisse, ut ipsis minor beatitudo contingat, malunt ex hypothesi Divinae voluntatis, ita rem ordinantis, hanc suam beatitudinem, quam aliam quamlibet. Accedit intima unio charitatis, quae inter se Beati omnes archissime junguntur.

ARTICULUS VI.

Solvuntur Objectiones contra assertam impotentiam peccandi, & errandi in Beatis.

130. **O**B. 1. *Jobi 4. v. 18.* dicitur: *Ecce, qui serviunt ei, non sunt stabiles, & in Angelis suis reperit pravitatem:* ergo Angeli potuerunt peccare, consequenter etiam possunt Beati. Confir. S. Thomas 1. 2. q. 10. a. 2. in corp. docet, quod voluntas moveatur dupliciter, vel quoad exercitium actus, vel quoad speciem: & addit: *Primo ergo modo voluntas a nullo objecto ex necessitate movetur.* Item q. 22. de veritate a. 6. in corp. ait: *inest libertas voluntati in quolibet statu naturae respectu cujuslibet objecti:* ergo voluntas in quovis statu, etiam naturae beatae, non necessitatur ad DEUM amandum, sed potest ab eo averti per peccatum.

131. Resp. neg. conseq. Textus ille juxta S. Hieronymum in cap. 24. *Isaie*, & S. Gregorium 1. 5. moral. c. 28. exponi debet de Angelis malis. Ad confirm. neg. conseq. S. Doctor utroque loco loquitur de objectis distinctis a beatitudine, seu ultimo fine; nam hunc expressè excipit. Primo loco sic inferius ait: *Illud solum bonum, quod est perfectum, & cui nihil deficit, est tale bonum, quod voluntas non potest non velle, quod est beatitudo.* Altero loco prius sic

habet: *Voluntas de necessitate appetit finem ultimum, ut non possit ipsum non appetere, sed non de necessitate appetit aliquid eorum, quae sunt ad finem.* Clare autem nobis consentit in opusculo, quod vocatur *Compendium Theologiae* c. 166. ubi ait, quod anima, vel alia creatura, videns DEUM, sit confirmata in bono, & quod voluntas videns DEUM, in ipso, tanquam universali bono, debeat quiescere: nec possit aliquid voluntatem a DEO divertere, eo quod non possit inveniri bonum in alio ente, quod non etiam continetur in DEO.

132. Ob. 2. Libertas est voluntati essentialis: ergo non potest tolli per beatitudinem. Confirm. Actus charitatis in via non tollit potestatem peccandi: ergo nec actus charitatis in patria: prob. conseq. isti actus procedunt ab eodem habitu, & major, vel minor intensio, qua sola differunt, non mutat speciem: ergo. Resp. dist. antec. Est essentialis voluntati libertas inadaequata. conc. antec. libertas adaequata. neg. antec. & sub eadem distinctione, conc. vel neg. conseq. Libertas tota non est sola voluntas, sed totus actus primus, expeditus ad utrumque: at beatitudo est impedimentum inauferibile, simulque impossibile cum iudicio indifferente, sine quo non potest dari libertas.

Ad confirm. neg. conseq. ad prob. conc. T. p. antec. At secunda, ut rectè observat *Ulla disp. 5. de Deo c. 2. n. 17.* non est semper vera; nam intensio non orta ex additione gradus similis ad alterum gradum, sed consistens in perfectione indivisibili, mutat, strictè loquendo, speciem: cerè Philosophi communissime admittunt, quod, si gradus intensificationis sint heterogenei, specie differant. Sed quidquid de hoc sit, an actus charitatis in via, & in patria, specie differant, non est opus decidere. vide n. 72. Si etiam non ita differant, tamen neg. conseq. quavis enim actus charitatis patriae producatur ab eodem habitu, non producitur in iisdem circumstantiis, nec eadem intensione; unde facile potest capi, cum in patria habere vim majorem attrahendi, quam habeat voluntas se retrahendi, quam vim non habet in via.

133. Ob. 3. Potest DEUS praecipere aliquid Beato, etiam sub gravi, & negare gratiam efficacem: atqui sic peccabit: ergo. Confirm. Beati non utuntur habitibus ex necessitate: ergo possunt non amare DEUM, consequenter peccare. Resp. neg. maj. quamcumque enim gratiam DEUS dederit in circumstantiis beatitudinis, illa erit efficax, & non quidem liberè, sed necessario, post se trahet effectum; quia statim clara visione, & amore DEI, Beatus non potest non implere omnem voluntatem DEI. Quod si tamen praeceptum esset pro libitu Beati dispensabile, vel impedibile, posset quidem Beatus illud non implere, non autem posset peccare; quia deberet prius, ante omissionem operis, praeceptum impedire, vel obtinere ejus dispensationem. Addo, si etiam dispensatio haberi non posset, tamen Beatum fore liberum, non quidem quoad substantiam effectus, sed quoad modum, ut ex hoc, vel illo motivo &c. praeceptum impleat, nisi tamen iterum ponatur ipse modus